

KLINICZNE ZASTOSOWANIE MASAŻU PODCZAS TERAPII TOKSYNĄ BOTULINOWĄ

Technika Rewitalizacji Skóry

Odpowiadając na pytania pacjentów dotyczące zabiegów medycyny estetycznej widzimy, iż z oczywistych względów największe zainteresowanie budzą te zabiegi, które oddziałują szybko, radykalnie, długoterminowo, nie powodując jednocześnie przerw w pracy czy utrudnień w życiu osobistym.

Zatem obie strony zarówno lekarze jak i sami pacjenci pragną zachować jak najdłuższy pozytywny efekt terapii, tym bardziej jeśli bezpośrednie i fizjologiczne efekty wykonywanych zabiegów już ustąpiły, a skutek ich działania jest nadal widoczny.

Jeżeli po kilku miesiącach od pierwszej iniekcji toksyny botulinowej mięsień powraca do stanu pełnej fizjologicznej sprawności, a obszar skóry, na który oddziałuje jest w lepszym stanie niż przed rozpoczęciem pierwszego zabiegu, wtedy odnotowujemy pełen sukces.

W związku z tym można zastosować rozwiązania, które za pomocą leńarskich metod np. kosmetycznych, fizjoterapeutycznych — w tym specjalistycznego masażu — w dużym stopniu pozwolą na polepszenie oraz przedłużenie działania zabiegów leńarskich.

Jednym z podstawowych przykładów zastosowania masażu w terapii przeciwzmarszczkowej jest zastosowanie specjalistycznego masażu podczas terapii toksyną botulinową.

Przyjmijmy, iż jeśli dany gabinet czy klinika spełnia optymalne warunki współpracy lekarza z masażystą, wtedy zastosowanie specjalistycznego masażu wygląda następująco:

- ♦ **Diagnostyka.** Najpierw możliwe jest zastosowanie masażu w celu diagnostycznym, całej twarzy a przynajmniej 1 górnej części, na którą oddziaływanie toksyny botulinowej ma największy wpływ. Co prawda palpacyjne badanie podczas wywiadu z pacjentem oraz przed iniekcją wykonuje lekarz, jednak przeprowadzenie specjalistycznego masażu przez odpowiednio przygotowanego terapeutę, masażystę dostarcza dodatkowych informacji.

Dotyczą one przede wszystkim: ewentualnych dysharmonii, wzmożonego napięcia mięśni jednej strony twarzy, tendencji do uwidaczniania napięcia poszczególnym mięśni mimicznych. Ponadto — na co w niewielkim stopniu zwraca się uwagę — dotyczą obserwacji w jaki sposób pacjent przenosi napięcie poszczególnych mięśni twarzy, co jest istotne u osób o bardzo silnej emocjonalnie mimice twarzy.

- ♦ **Relaksacja.** Przeprowadzenie masażu relaksującego godzinę przed zabiegiem lub przynajmniej w dniu zabiegu ma dodatkowy wpływ na rozluźnienie nie tylko mięśni ale pośrednio skóry. Ma to znaczenie u pacjentów z tendencjami do migren lub tych osób, które bardzo mocno kontrolują mięśnie okolicy oczu (problemy ze zmarszczkami okolicy oczu) pracujących na komputerze lub zawodowo wykorzystujących mimikę twarzy: public relation, aktorzy, przedstawiciele handlowi.

Masaż powoduje także uspokojenie osób obawiających się bólu podczas iniekcji.

- ♦ **Rewitalizacja Skóry.** Pierwszy specjalistyczny masaż wykonywany jest najwcześniej po tygodniu od iniekcji toksyny botulinowej, ma odpowiednio zadanie rewitalizacyjne i profilaktyczne. Skóra w okolicy mięśnia gdzie przeprowadzona była iniekcja nie podlega marszczeniu, zginaniu, jednak celem zabiegu jest nie tylko skuteczność ale długotrwałość zabiegu. Proces jest ograniczony do 4–5 miesięcy, w tym czasie przeprowadzenie odpowiednich masażu ma wpływ nie tylko na kondycję skóry, ale na całą część twarzy, gdzie zabieg był wykonany.

Iniekcja toksyny botulinowej, zwłaszcza u osób o silnej mimice twarzy, powoduje wyraźne osłabienie mimiki, przynosząc oczekiwany efekt przeciwzmarszczkowy.

Jednak biorąc pod uwagę aspekty psychosomatyczne osoby te nieświadomie, w dalszym ciągu „szukają ujścia napięcia twarzy” szczególnie podczas silniejszych reakcji emocjonalnych. W takich reakcjach pomocny może być specjalistyczny masaż.

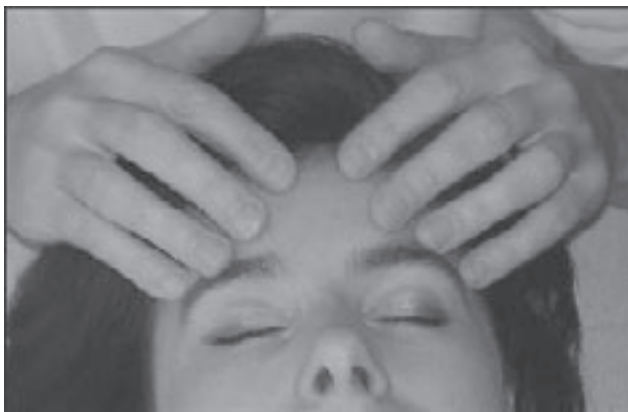
Dalsze uwagi. Po iniekcji toksyną botulinową, osłabiony lub porażony mięsień — w okresie około 4 miesięcy — przyczynowo nie powoduje zmarszczek, ale faktem jest, że czynnie nie wpływa na polepszenie stanu skóry. Masaż powoduje min. lepsze ukrwienie skóry, oczyszczenie jej i ujędrnienie, wpływa na przebudowę struktury białek oraz na funkcjonowanie układu limfatycznego.

Podczas działania toksyny można opracować odpowiednio: zmarszczki czołowe, zmarszczki międzybrowowe oraz „kurze łapki”, w zależności od wskazań i oczekiwanych efektów czasem przeprowadzane są także iniekcje okolic ust.

Czy masaż może osłabić działanie toksyny botulinowej i przyspieszyć fizjologiczne działanie mięśni?

— Nie. Ponieważ nie stosujemy intensywnego masażu wpływającego na poszczególne mięśnie, zakończenia nerwowe i nie stymulujemy ner-

wów. Masaż jest skupiony na danej okolicy skóry oraz odpowiednio na innych sąsiednich mięśniach.

Jakie masaż może mieć zastosowanie?

- ◆ Osobom, które na co dzień nie spotykają się ze specjalistycznymi metodami masażu wpływającymi na tkanki miękkie, trudno jest sobie wyobrazić tak subtelny a zarazem efektywny masaż. Zważywszy na płaskie mięśnie np. czołowy lub niewielki mięsień marszczący brwi czy okrężny oka, pracując ze skórą nad nimi i także wokół nich masaż jest bardzo precyzyjnie i elastycznie wykonywany.

- ◆ Podczas skurczu danego mięśnia mimicznego następuje przemieszczenie się skóry co w rezultacie powoduje zmarszczki, które układają się prostopadłe do kierunku włókien mięśniowych.

Dlatego podczas masażu tych okolic, skóra zostaje także stabilizowana palcami, aby nie dochodziło podczas masażu do dodatkowego zginania skóry, co mijaloby się z celem zabiegu.

- ◆ Masaż rewitalizujący po toksynie jest oparty na masażu tkanki łącznej. W takim masażu nie jest ważna intensywność czy głębokość danej techniki (głaskanie, rozcieranie, ucisk), ale subtelność i kierunek wykonywanej techniki. Masaż wykonujemy miękko, precyzyjnie nie skupiając się na mięśniach ale na skórze.
- ◆ Precyzja poszczególnego ruchu polega na wykonywaniu impulsu podczas ucisku nie na samej zmarszczce centralnie, lecz tuż przed a następnie ponad miejscem zgięcia. Taki specjalistyczny masaż wymaga dużego doświadczenia palpacyjnego.
- ◆ Warto zaznaczyć, iż nawet jeżeli wizualnie po zabiegu toksyny botulinowej nie widzimy zmarszczki, to wprawny masażysta jest w stanie wyczuć jej miejsce i zmiany we włóknach. Zależy czy mamy do czynienia ze zmarszczkami dynamicznymi czy statycznymi. Brak napięcia mięśni, stwarza korzystne warunki do stymulacji skóry.

Fizykalnie, za podstawę działania takiego masażu przyjmujemy nie tyle mechaniczny nacisk, impuls, ale zmianę ciśnienia i stymulację tkanek oraz włókien w bezpośrednim miejscu poszczególnego „zagięcia” (załamania) zmarszczki.

Częstotliwość masażu: Pierwszy masaż wykonujemy po tygodniu od zabiegu. Dalsze masaże wykonujemy w przerwach tygodniowych.

***Sugestia:** Zaleca się dalsze masaże w regularnej serii, ale ich intensywność jest bardzo indywidualna, a kontynuacja zależy od zainteresowania optymalnymi wynikami terapii — samego pacjenta.*

***Uwaga:** Optymalne wykorzystanie masażu — także obserwacje i wnioski — w profilaktyce i terapii przeciwzmarszczkowej jest możliwe dzięki bezpośredniej współpracy lekarza i terapeuty masażysty. W Klinice Estetyki Ciała w Poznaniu prowadziliśmy program: kliniczne zastosowanie masażu w medycynie estetycznej od 2002 roku. Niezbędny był wgląd do dokumentacji oraz bezpośrednia konsultacja podczas terapii, zwłaszcza w przypadku pacjentów, u których stosowane są inne zabiegi oraz ponawianie zabiegów poprzez dłuższy okres czasu. Obserwacje dotyczyły zarówno pacjentów korzystających z terapii botulinowej po raz pierwszy jak i wielokrotnie.*

Powyższy rozdział jest także streszczeniem części autorskiego programu: kliniczne zastosowanie masażu w medycynie estetycznej i chirurgii plastycznej. Po raz pierwszy publikacje na ten temat ukazały się w Magazynie Medycyny Estetycznej w listopadzie 2003 roku.